

Anonimizētā versija

Tulkojums

C-663/23 – 1

Lieta C-663/23

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2023. gada 9. novembris

Iesniedzējtiesa:

Landgericht Düsseldorf (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2023. gada 24. oktobris

Prasītājs:

UW

Atbildētāja:

Etihad Airways P.J.S.C.

Landgericht Düsseldorf [Diseldorfas apgabaltiesa]

Lēmums

lietā

UW kungs, [...] Berlīne,

prasītājs,

[..]

pret

Etihad Airways P.J.S.C., [...] Frankfurte,

atbildētāju,

[..]

Landgerichts Düsseldorf 22. civillietu palāta

2023. gada 24. oktobrī

[..]

nolēma:

Apturēt tiesvedību.

Pamatojoties uz LESD 267. panta pirmās daļas b) punktu un trešo daļu uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādus jautājumus par Savienības tiesību normu interpretāciju:

1.

Vai Aviopasažieru tiesību regulas 5. panta 1. punkta a) apakšpunkts kopsakarā ar 8. panta 1. punkta a) apakšpunktu un 7. panta 3. punktu ir jāinterpretē tādējādi, ka pasažieris, kas biļeti lidojumam, ko veic apkalpojošais gaisa pārvadātājs, iegādājies nevis maksājot naudā, bet gan izmantojot bonuspunktus, kas iegūti cita gaisa pārvadātāja izveidotā pastāvīgo klientu lojalitātes programmā, šā lidojuma, ko veic apkalpojošais gaisa pārvadātājs, atcelšanas gadījumā var prasīt biļetes cenas atlīdzinājumu naudā?

2.

Ja atbilde uz pirmo jautājumu būtu apstiprinoša, vai biļetes cenu, kuras atlīdzinājumu Aviopasažieru tiesību regulas 8. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē pasažieris var prasīt naudā, šajos gadījumos nosaka pēc plašai sabiedrībai pieejamās cenas, par kādu apkalpojošais gaisa pārvadātājs piedāvā tirdzniecībā biļetes uz attiecīgo atcelto lidojumu, vai pēc izmantoto bonuspunktu (vidējās) vērtības?

Pamatojums

I.

Prejudiciālā nolēmuma tiesvedības pamatā ir šādi faktiskie apstākļi.

Prasītājam bija apstiprināta rezervācija uz lidojumu, ko atbildētāja bija ieplānojusi veikt 2021. gada 6.–7. aprīlī no Diseldorfas caur Abū Dabī (Apvienotie Arābu Emirāti) uz Kairu (Ēģipte) (reisu numuri EY 24 un EY 653).

Prasītāja ceļabiedrs attiecīgo biļeti bija iegādājies aviosabiedrībā *American Airlines*. Prasītāja ceļabiedrs par prasītāja biļeti samaksāja ar 42 500

2

Anonimizētā versija

bonuspunktiem no *American Airlines* pastāvīgo klientu lojalitātes programmas, bet prasītājs samaksāja nodokļus un nodevas 81,60 USD apmērā.

Minētā lidojuma biļetes cena, kas pieejama plašai sabiedrībai, ir 8009,91 EUR, ieskaitot nodokļus un nodevas.

Atbildētāja lidojumu atcēla.

Prasītājs noraidīja tam piedāvāto maršruta maiņu un 2021. gada 6. februārī lūdza atbildētāju atlīdzināt izmantotos bonuspunktus un piemaksātos [81,60 USD] līdz viņa noteiktajam termiņam – 2021. gada 15. februārim. Atbildētāja atlīdzināšanu neveica un ieteica vērsties pie *American Airlines*.

Prasītājs 2021. gada 22. februārī uzdeva savam pārstāvim veikt pārbaudi ārpusstiesas kārtībā un izvirzīt viņa prasījumus pret atbildētāju. Par to pārstāvis izrakstīja prasītājam rēķinu 850,00 EUR apmērā.

Atbildētāja vērsās pie aviosabiedrības *American Airlines* un panāca, ka prasītāja ceļabiedra bonuspunktu konts tiek kreditēts viņa izmantoto 85 000 bonuspunktu apmērā.

Prasītājs šajā lietā lūdz

piespriest atbildētājam samaksāt viņam 8009,91 EUR un procentus [..], kā arī vēl 850,00 EUR.

Atbildētāja lūdz

prasību noraidīt.

Atbildētāja uzskata, ka prasītājs labākajā gadījumā varot prasīt bonuspunktu konta kreditēšanu, jo lidojuma biļete tika iegādāta, viņam izmantojot aviosabiedrības *American Airlines* bonuspunktus, nevis norēķinoties naudā. Tā kā atbildētāja nevarot kreditēt viņa *American Airlines* bonuspunktu kontu, atlīdzinājuma saņemšanas nolūkā prasītājam esot jāvērstas pie *American Airlines*.

II.

Tiesvedības iznākums ir izšķiroši atkarīgs no atbildēm uz rezolutīvajā daļā izklāstītajiem jautājumiem

Detalizēts izklāsts

Kā izriet no Aviopasažieru tiesību regulas 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 8. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmā ievilkuma, prasītājam ir tiesības prasīt no atbildētājas biļetes cenas atlīdzinājumu 8009,91 EUR apmērā, ja viņš var prasīt

biļetes cenas atmaksu naudā, lai gan, iegādājoties biļeti lidojumam, nav maksāts naudā, bet ir izmantoti bonuspunkti.

Tā kā lidojumu, uz kuru prasītājam bija apstiprināta rezervācija, atbildētāja atcēla, no Aviopasažieru tiesību regulas 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 8. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmā ievilkuma izriet, ka atbildētājai pēc prasītāja izvēles septiņu dienu laikā uz Aviopasažieru tiesību regulas 7. panta 3. punkta pamata ir jāatlīdzina prasītājam biļetes cena tās summas apmērā, par kuru biļete tika nopirkta

a)

Prasītājs biļeti nopirka, naudā samaksājot tikai daļu no cenas, proti, nodokļus un nodevas 81,60 USD apmērā, bet atlikušajai summai izmantojot viņa ceļabiedram *American Airlines* pastāvīgo klientu lojalitātes programmā piešķirtos 42 500 bonuspunktus.

Tiesības saņemt kompensāciju un tās veids un apmērs ir reglamentēts Aviopasažieru tiesību regulas 7. panta 3. punktā, un Aviopasažieru tiesību regulas 8. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmais ievilkums ietver tieši formulētu atsauci uz to. Saskaņā ar Aviopasažieru tiesību regulas 7. panta 3. punktu biļetes cenas kompensāciju izmaksā skaidrā naudā, izmantojot elektronisku bankas pārskaitījumu, bankas pārveduma rīkojumu vai bankas čekus, vai saņemot pasažiera parakstītu piekrišanu, ceļojumu kuponus un/vai citus pakalpojumus. Šajā ziņā rodas jautājums, vai prasītājs var prasīt izmantoto bonuspunktu ekvivalenta atlīdzināšanu euro izteiksmē. Palātas ieskatā atbildei vajadzētu būt apstiprinošai.

Tas tā varētu būt neatkarīgi no tā, ka sākotnēji biļete tika nopirkta, izmantojot bonuspunktus, nevis samaksājot naudā. Saskaņā ar Aviopasažieru tiesību regulas 7. panta 3. punkta nepārprotamo formulējumu kompensāciju ceļojumu kuponu un/vai citu pakalpojumu veidā, piemēram, no jauna kreditējot bonuspunktu kontu, var piešķirt vienīgi ar pasažiera rakstveida piekrišanu. Šajā gadījumā prasītājs šādu piekrišanu nav devis, tāpēc bonuspunktu ekvivalents ir atlīdzināms naudā.

Nevarētu būt arī tā, ka Aviopasažieru tiesību regulas 8. panta 1. punkta a) apakšpunkts, kas ietver tieši formulētu atsauci uz Aviopasažieru tiesību regulas 7. panta 3. punktu, reglamentētu standartsituāciju, kurā biļete tiek pirktā, maksājot naudā, un neparedzētu biļetes cenas atlīdzinājumu gadījumā, kad tiek izmantoti bonuspunkti. Kā izriet no Aviopasažieru tiesību regulas 3. panta 3. punkta otrā teikuma, Aviopasažieru tiesību regula nepārprotami ir piemērojama arī tādos gadījumos, kad biļete tiek pirktā gaisa pārvadātāja klientu lojalitātes programmas vai citas veicināšanas programmas ietvaros. Šādu programmu vidū ir minamas arī tāda pastāvīgo klientu lojalitātes programma ar bonuspunktiem, kādu piedāvā *American Airlines*. No tā ir secināms, ka likumdevējs noteikti ir rēķinājies ar tādu

gadījumā kā šajā lietā aplūkojamais, tomēr ir nolēmis tiesību uz atlīdzinājumu kontekstā Aviopasažieru tiesību regulas 8. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmajā ievilkumā bez atrunām atsaukties uz Aviopasažieru tiesību regulas 7. panta 3. punktā izklāstītajiem kompensācijas piešķiršanas noteikumiem, lai šādos gadījumos būtu iespējams izvairīties no neērtībām pasažieriem.

Šajā ziņā it īpaši ir jāievēro tas, ka bieži vien – kā tas ir arī pamatlietā aplūkojamajā gadījumā, kur *American Airlines* pastāvīgo klientu lojalitātes programmas bonuspunkti var tikt izmantoti arī atbildētājas lidojumiem – bonuspunkti klientu lojalitātes programmas ietvaros var tikt izmantoti, lai iegādātos biļetes arī uz citu tādu aviosabiedrību lidojumiem, kuras ietilpst vienā un tajā pašā aviosabiedrību aliansē. Šādā gadījumā apkalpojošajam gaisa pārvadātājam, pret kuru ir vērstas prasījums, vispār nav iespējams vai tikai ierobežotā mērā ir iespējams pasažiera bonuspunktu kontu no jauna kreditēt ar citas aviosabiedrības piešķirtiem bonuspunktiem. Lai šādos gadījumos izvairītos no tā, ka apkalpojošais gaisa pārvadātājs ieteiktu pasažierim atlīdzinājuma jautājumā vērsties aviosabiedrībā, kura izveidojusi pastāvīgo klientu lojalitātes programmu, likumdevējs acīmredzot bija nolēmis arī jebkuram tādām gadījumam paredzēt aviopasažiera tiesības uz atlīdzinājumu naudā.

Tas arī atbilst Aviopasažieru tiesību regulā izvirzītajam mērķim – aviopārvadājumu jomā nodrošināt aviopasažieru tiesību aizsardzību augstā līmenī. Turklāt attiecībā uz tiesībām saņemt kompensāciju uz Aviopasažieru tiesību regulas 7. panta 1. punkta pamata Tiesa ir nospriedusi, ka Aviopasažieru tiesību regulas 7. panta 3. punkts attiecībā uz pasažieru augsta līmeņa aizsardzības nodrošināšanu ir jāinterpretē plaši (skat. spriedumu, 2020. gada 3. septembris, C-356/19, *Delfly/Smartwings Poland* [..]: aviopasažieris var prasīt arī kompensācijas samaksu valsts valūtā, nevis tikai euro).

Pat ja saskaņā ar *American Airlines* pastāvīgo klientu lojalitātes programmas formulētajiem līguma noteikumiem bonuspunktu ekvivalenta atlīdzināšana naudā būtu izslēgta un būtu tikai paredzēts šajā apmērā no jauna kreditēt pasažiera bonuspunktu kontu, no Aviopasažieru tiesību regulas 15. panta izriet, ka šiem noteikumiem trūktu iedarbības, jo ar tiem nepieļaujama veidā būtu ierobežotas no Aviopasažieru tiesību regulas 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta, 8. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmā ievilkuma un 7. panta 3. punkta izrietošās prasītāja tiesības. Turklāt saskaņā ar Aviopasažieru tiesību regulas 13. pantu apkalpojošais gaisa pārvadātājs var prasīt atlīdzinājumu no citas aviosabiedrības, kura piešķirusi bonuspunktus.

b)

Skaitliskā izteiksmē prasītāja prasītās summas apmērs ir 8009,91 EUR. Šajā ziņā prasītāja argumentācijā, kas nav tikusi apšaubīta, runa ir par cenu, kura prasītājam būtu jāmaksā, ja biļete uz šo savienoto lidojumu tiktu rezervēta brīvā tirgū. Lai

gan bonuspunkti neatrodas brīvā apgrozībā, tiem ir vērtība, jo aviopasažieris pastāvīgo klientu lojalitātes programmas ietvaros tos var izmantot kā atlīdzību par piedāvātajām precēm vai pakalpojumiem (skat. *BGH* [Federālās augstākās tiesas] 2023. gada 1. marta spriedumu – IV ZR 112/22, r+s 2023, 448., 449. lpp., 14. punkts). Palātas ieskatā būtu lietderīgi bonuspunktu vērtību pielīdzināt hipotētiskajai pirkuma cenai – atbilstoši prasītāja argumentācijai.

Nav iespējams orientēties uz kaut kādā veidā apzinātu objektīvu bonuspunktu vērtību. Piešķirto bonuspunktu vērtība svārstās atkarībā no tā, kuriem lidojumiem bonuspunkti tiek izmantoti. Atkarībā no tā, kurš lidojums tiek rezervēts, izmantojot bonuspunktus, šo punktu izmantošana aviopasažierim reizēm var izrādīties izdevīgāka, bet reizēm – ne tik izdevīga, turklāt saistībā ar dārgiem, tāliem lidojumiem bonuspunktu vērtība parasti ir lielāka nekā tuviem un vidēja attāluma lidojumiem. Tomēr nebūtu praktiski – un aviopasažierim pārāk apgrūtināši –, aprēķināt bonuspunktiem kādu “vidējo vērtību”, attiecīgā gadījumā balstoties uz aviopasažiera iepriekš rezervēto lidojumu datiem vai uz vidējā patērētāja, kas ir pastāvīgo klientu lojalitātes programmas dalībnieks, rezervēto lidojumu datiem. Kad aviopasažieris izmanto bonuspunktus, viņam to vērtība nebūt nav skaidri zināma. Parasti viņam nav zināms tas, kā aviosabiedrība to aprēķina, un arī vienā un tajā pašā aviosabiedrību aliansē ietilpstošo aviosabiedrību savstarpējās vienošanās par bonuspunktu izmantošanu lidojumu biļešu rezervēšanā. Nav strīda par prasītāja apgalvoto, ka viņš šos bonuspunktus regulāri ir izmantojis ļoti dārgiem lidojumiem. Kad viņš rezervēja biļetes 2021. gada 6.–7. decembrī paredzētajam lidojumam no Diseldorfas caur Abū Dabī uz Kairu un biļetēm izmantoja 42 500 bonuspunktus, izmantoto bonuspunktu vērtība “konkretizējās” atbilstoši hipotētiskajai biļetes cenai, par kādu attiecīgais lidojums tiek pārdots brīvā tirgū. Tā kā šis lidojums pēc tam tika atcelts, šo priekšrocību prasītājam vairs nevar atņemt. Ja aviosabiedrība klientu lojalitātes saglabāšanas labad un tirgvedības nolūkā izveido attiecīgas pastāvīgo klientu lojalitātes programmas un ja aviopasažieris šos bonuspunktus izmanto lidojuma rezervēšanai, tad aviosabiedrībai – attiecīgā lidojuma atcelšanas gadījumā – ir jā saglabā saistība ar šo konkrēto rezervāciju konkretizētā bonuspunktu vērtība, it īpaši tādēļ, ka pastāvīgo klientu lojalitātes programmā izmantotais aprēķins pasažierim nebūt nav pārredzams un caurskatāms.

Šajā ziņā nav nozīmīgs atbildētājas apgalvojums, ka starplaikā tā rezervācijas veicēja – prasītāja ceļabiedra – bonuspunktu kontu no jauna esot kreditējusi lidojumam izmantoto bonuspunktu apmērā. Pirmkārt, tas, ka prasītāja ceļabiedra bonuspunktu konts no jauna ir kreditēts šo bonuspunktu apmērā, neizraisa prasītāja mantas palielinājumu. Otrkārt, biļetes cenas atlīdzināšana citādā veidā, nevis skaidrā naudā – kā jau izklāstīts –, saskaņā ar Aviopasažieru tiesību regulas 7. panta 3. punktu var notikt vienīgi tad, ja ir saņemta pasažiera parakstīta piekrišana. Ja tādas nav, konta kreditēšana no jauna ar šiem bonuspunktiem neizraisa to, ka prasījums būtu apmierināms; gluži pretēji – tas ir noraidāms. Atbildētāja nevar “radīt [neatgriezeniskus] apstākļus” ar to, ka tā attiecīgo

bonuspunktu kontu no jauna ir kreditējusi prasītāja vai attiecīgi viņa ceļabiedra izmantoto bonuspunktu apmērā – pret viņa gribu.

c)

Aviopasažieru tiesību regulas interpretācija attiecībā uz iepriekš uzdotajiem jautājumiem nav tik acīmredzama, ka atbilstošais interpretācijas rezultāts būtu pārlicinoši izsecināms no Aviopasažieru tiesību regulas teksta un Tiesas līdzšinējās judikatūras. [..]

DARBA VERSIJA